

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. šte. 150 din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Frau Radešček, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Zveza z morjem

Naš list, neposredni tolmač potreb in želja kočevskega slovenstva, bi zanemaril eno največjih svojih dolžnosti, ko bi se z vso vnemo ne zavzel, da svoje ljudstvo zagreje za veliko misel, ki že zrela leži v načrtih za podaljšek železniške proge Kočevje—Vrbovsko. Svoje skromne stolpce radi damo vsakemu na porabo, ki bi k uresničitvi te prekoristne zamisli kakorkoli pripomogel. O njeni koristnosti je vsak prebivalec na Kočevskem do dobra prepričan, pa tudi v Sloveniji menda nimamo nasprotnika te proge. Njena donosnost pa je očitna.

Saj je končno v interesu same železniške uprave, da se kočevski železniški okrnjek vendar nekam naveže. Neizmerno gozdno bogastvo, plodne doline in prelepi kraji za tujski promet čakajo brezkoristno, da pride kak kraljevič iz devede dežele in s svojim poljubom odreši omrtveno trnjulčico ter z železniško progo preseka gospodarsko in kulturno puščobo teh romantičnih predelov. Kdor bo odprl te zaklade, bo odprl tudi srca kočevskih prebivalcev. In državna blagajna bo pri tem prišla najbolj na svoj račun.

Takoj po prevratu, zlasti pa z letom 1920 se je začel hud boj za ta del proge. Celih sedem let je trajal ta boj. Duša vsega tega boja je bil zdaj že pokojni inž. Makso Klodič kot prvevrsten strokovnjak v gradbi železnic. Pomagala sta mu inž. Al. Hrovat, vseuč. profesor in inž. R. Kavčič, sedanji železniški ravnatelj v Ljubljani. Propagandno sta sodelovala med drugimi zlasti pok. Ant. Lovšin in sedanji poslanec dr. Jure Koce. Tudi bivši dež. glavar Šuklje je s svojim vplivnim peresom znatno prispeval, da se je boj za zvezo Slovenije z morjem spravi končno v pravi tir.

In 8. novembra 1927 je prometno ministristvo dokončno pristalo na Klodič-Kavčič-Hrovatovo progo z delno spremembo zadnjega dela trase, kjer se proga priključi na sušaško progo. Z velikim veseljem je vsa Slovenija, zlasti kočevsko prebivalstvo pozdravilo to rešitev, ki je življenjskega pomena prav posebno za Kočevsko.

Že celih enajst let zdaj počivajo vsi ti načrti v arhivu prometnega ministristva! Izmed devetnajstih načrtov so izbrali tri (Klodičevo, Musilovo in Župnekovo), dokler ni končno obveljala Klodičeva proga.

Važno je omeniti, da je inž. Kuzmanović napravil načrt iz Ribnice preko Parga na Delnice, ki pa zaradi plazovitega terena ni prišel v poštev. Da pa se je odobrila proga Kočevje—Vrbovsko, je izrednega pomena zlasti to, da je bil takrat prometni minister Milosavljevič.

Proga je bila takrat preračunana na 280 milijonov in bi se imela pričeti graditi že v l. 1928. Toda v tem letu so povzročili težki dogodki v državni zbornici hude zapletitve v notranji politiki, da je naslednje leto prišel glasoviti 6. januar. Nesrečni režim generala Živkovića, ki je sejal povsod zlo, tudi za Slovenijo ni mogel napraviti kaj dobrega, nikar še da bi zgradil to prepotrebno progo.

Medtem je Stojadinović-Koroščevo vlada odprla progo Sevnica—St. Janž in po njej zvezala Dolenjsko z Mariborom. Tudi proga Črnomelj—Vrbovsko je dozorela, da se bo menda že letos začela graditi.

Tolikoletno popolno mrtylo v državnem gospodarstvu je potisnilo na površje, ko se

je državno področje nekoliko oživel in otoplilo, nešteto nujnih javnih del. Pod nobenim od prejšnjih vladavin ne bi smeli upati, da bi se bil kdo spomnil na kočevsko progo. Toda Stojadinovičeva vlada, ki je dokazala svojo prožnost tudi za gospodarska vprašanja in ki ji stoji ob strani močna enotna slovenska delegacija poslancev in dveh ministrov, pod vodstvom vedno vplivnega in slovenskega dr. Korošca, bo znala v pravi čas dokončno rešiti tudi pereče vprašanje železniškega podaljška Kočevje—Vrbovsko.

Sedaj je čas, da to vprašanje celo Kočevsko presune in vso slovensko javnost spravi na noge!

Ob nameravani progi Kočevje—Mozelj—Rajndol—Knežja lipa—Čeplje—Stari trg Radenci—Vrbovsko bo treba sestavno pripravljati prebivalstvo s shodi in sestanki, da se poživi zanimanje za ta del železniške proge, ki naj dokončno spopolni železniško omrežje v Sloveniji. Vprav Slovenija je imela doslej najmanj deleža med izdatki v državnem preračunu, pa sorazmerno največjo postavko v dajatvah za državne dohodke.

Glede na to, da se bodo v tem letu, upajmo, rešili pomembni svetovni problemi in se bo napeto ozračje ublažilo, naj bo to leto doba priprave za tisto znamenito uro, ko bo zapela prva lopata na kočevskem ozemlju proti sušaški progi.

V prihodnji številki bomo to progo pobliže ogledali. Medtem pa, upamo, da se bodo oglasili tudi strokovnjaki, ki bodo zadevo obrazložili s svojega vidika. Že zdaj pa prosimo našo parlamentarno delegacijo, da ne izgubi iz vida nobene priložnosti, da pravočasno zastavi svojo vplivno besedo za to prepotrebno železniško zvezo.

Dr. Anton Korošec

Ime našega narodnega voditelja že nekaj desetletij neločljivo strnjuje slovensko in jugoslovansko zgodovino najnovejše dobe. Pa tudi zgodovina srednje Evrope po zaslugi dr. Korošca ne bo mogla mimo slovenskega naroda. Slovenci smo imeli celo vrsto ministrov, ki so brleli le v zrcalu trenutnih razmer in okolnosti, toda državnika svetovnega slovesa, kakor je dr. Korošec, Slovenija še ni imela. V vladi in opoziciji, v pregnanstvu in v svobodi — vedno in povsod je njegovo ime, njegov ugled in njegov vpliv v ospredju vseh dogodkov državne in narodne politike. Nobeno področje slovenske narodne dejavnosti ga ne more zatajiti. Njegovo ime zasenčuje vse pozlačene malike, ki so jih razni posili državniki v Belgradu dvigali na tron v slovenski Ljubljani. Pozabljeni in v svoj nič zateptani so vsi ti maliki, medtem ko bo dr. Koroščevo ime slovelo še daleč v prihodnost in svetilo še poznim zanamcem.

Zato ni prav nič čudnega, če se v svetovnem tisku nobeno zapleteno ugibanje v politiki naše države ne more skončati brez omembe dr. Koroščevega imena. Tako je tudi „Süd-Ost“, ki izhaja v Romuniji s posebnim poslanstvom, zastopati nemštvo v vseh jugovzhodnih državah, napisalo članek o dr. Korošču v protinemški luči. Vprav v tej luči je dr. Korošec ves naš in jugoslovanski, Nemcem pa pravičen. Ni v naši moči, da bi članek dobesedno ponatisnili, kar bi srčno radi storili. Zato se naj omejimo le na ugotovitve, da je vprav v tem

članku najlepša podoba izredno delavnega jugoslovanskega državnika in slovenskega narodnega voditelja. „Süd-Ost“ ne more utajiti, da bo tudi izven vlade dr. Koroščevo delovanje v popolnem soglasju z državno politiko in njenimi najvišjimi predstavniki ob nezmanjšanem njegovem državnem vplivu.

Izvolitev dr. Korošca za predsednika senata — o čemer je naš list menda edini v Jugoslaviji že v naprej poročal — pomenja še tesnejše odnose z ustavnimi činitelji v naši državi. Poslej bo enotna slovenska poslanska delegacija z obema ministroma krepko zastopana, razen v parlamentu in v vladi, s svojim uglednim voditeljem, zdaj predsednikom senata, tudi v tej najvišji zakonodajni državni zbornici.

Zato smo trdno prepričani, da tudi kočevski Slovenci zlasti v senatu po dr. Korošču ne bodo pozabljeni. Mi se tej izvolitvi odkritosrčno radujemo in novega senatnega predsednika prav toplo pozdravljamo!

Spomin na volitve

Tisto nedeljo pred sv. Miklavžem, svetnikom z darežljivo roko in belo brado, sem se odpravil na volilni shod k Slovincem na Hrvaškem, ki jih je prejšnji vladni režim ločil od matere Slovenije in od kočevskega okraja. Ponekod so bili volilni shodi na Hrvaškem precej burni, ker Hrvatje niso pustili drugim agitatorjem medse. Ustavil sem se najprej v Osilnici, kjer je bil kaj lep shod. Saj smo se pozdravili kot stari prijatelji! Slovenec je zvesta duša tistemu, na kogar se naveže. Iz Osilnice smo se peljali v Drago. Medtem ko je bil naš shod v Osilnici, je govoril Mačkov kandidat v Dragi. Po shodu se je nasprotni kandidat odpeljal v Osilnico, mi pa smo hiteli v Drago. Srečali smo se napol poti. Njihov avto je bil poln ljudi s hrvaško zastavo, v drugem avtomobilu pa se je vozil kandidat. Zaradi ozke ceste smo morali počasi in previdno drug mimo drugega. Buljili so v naš avto in bi bili bržčas kaj ukresali. Toda videč v našem vozu, ob oknu, mojega sopotnika s častljivo brado, so si mislili, češ to so vsekakor ljudje, ki se za agitacijo ne brigajo, in so odfrčali.

Zvečer nas je pot pripeljala v Loški potok, kjer je bil sestanek v gostilni. Gostilniška soba je bila polna mož in fantov. Zadržal sem se malo v veži v pogovoru z gospodinjo. Moj bradati sopotnik pa je vstopil v sobo, voščil vsem dober večer in se skromno stisnil na prazen prostor k mizi pri vratih. Vseh oči so se uprle vanj in vse je zanemelo. Iz te trenutne tišine se je utrgal šepet od mize do mize, češ v Prosvetnem domu v vasi so imeli Miklavžev večer in zdaj je Miklavž prišel še k nam. Vsi so bili prepričani, da je brada novoprišleca kar imenitno ponarejena, in so kar čakali, kdaj si bo mož slekel suknjo in se pokazal v polnem škofovskem ornatu s pozlačenimi papirnatimi nalepkami. Ko je moj mož z brado spoznal njihovo domnevo, se je kar oglašil: „O ta moja brada pa že ni rastla na konoplji! Že celih dvajset let jo pripravljam za ta večer, ne da bi mi kdaj bila dodeljena častna vloga Miklavža na odru.“ „Pa kdo ste pa potem, če smemo vedeti?“ se oglašil neki mož iz nasprotnega kota. Pa se je moj sopotnik predstavil in dejal:

„Urednik sem „Kočevskega Slovencea.“ Tedaj pa so ga vsi gostje povabili medse in g. Knavs je vstal in začel praviti, kar je o njem bral pred leti v ljubljanskem „Slovenecu“. In tedaj so z vseh strani zažvenketali kozarci ...

Tako je v političnem boju prišla do veljave tudi — brada. Š.

Pogled po svetu

Dne 18. t. m. je slovesno začel delovati prvi parlament svobodne Slovaške, ki šteje 63 poslancev. Predsednik mu je dr. Martin Sokol, glavni tajnik Hlinkove stranke. — Slovaki na Madžarskem se organizirajo v svojo stranko v obrambo svoje narodnosti. — Angleški ministrski predsednik Chamberlain in zunanji minister Halifax sta bila v Rimu slovesno sprejeta in svečano odpravljena. Mussolini in Chamberlain poznata zdaj drug drugega, večjega uspeha pa menda ni bilo. Italija čaka na zaneseno zmago generala Franka, Anglija pa dovršitev avtomobilske ceste, ki se gradi od indijske Burme proti sovjetsko-kitajski meji, pri čemer sodelujejo tudi ruski inženirji in delavci noč in dan. Ta cesta naj podpre in pospeši zmago Kitajcev nad Japonci. Na tem temelju se bodo sporazumele velike sile, da preprečijo vojno med seboj. — Med donskimi kozaki se je začelo nevarno gibanje Ukrajincev proti sovjetski Rusiji, ki je v Ukrajino poslala svoje najboljše čete GPU. — V Poljski je ukrajinsko vprašanje čedalje bolj v ospredju. Poljski poslanci protestirajo, pa bi menda bilo bolje, da bi Poljska sama vzela v roke rešitev ukrajinske države v duhu slovanske vzajemnosti. — Med Poljsko in Madžarsko je nastalo nasprotje, ker se je Madžarska udala odločbi dunajskega sestanka o razmejitvi in se naslonila na os Berlin-Rim. Nemci v Češko-Slovaški zahtevajo: 1. Popolnoma svobodno politično delovanje po programu in po zunanji obliki kakor v Nemčiji. 2. Da se nobenemu Nemcu ne sme odpovedati služba in odtegniti zaslužek zaradi narodnosti. 3. Nemško šolstvo in kulturno življenje je v nemški samoupravni organizaciji. 4. Jude je treba izločiti iz odnosov med Nemci in Čehi. 5. Čehi morajo vzdrževati dobro razmerje med Prago in Berlinom ne le v gospodarstvu, ampak tudi v politiki. 6. Nemci v Češko-Slovaški hočejo z ostalim prebivalstvom sodelovati, ne se pa z njim pogajati. — Na posestvo Belje je prišel na lov grof Ciano, zunanji minister Italije, da se skupaj z našim predsednikom,

dr. Stojadinovićem, sporazume za tesnejše sodelovanje Italije in Jugoslavije. — Madžarska se bo morala, po obisku svojega zunanjega ministra Csakija v Berlinu, bolj posvečati poljedelstvu zaradi prehrane Nemčije in se manj ukvarjati z industrijo, kar ji bo vsekakor možno, če izloči Jude iz industrije. — Češko-Slovaška upa dobiti posojilo v Londonu. Prihodnji teden se začne o tem resni razgovori. — O španski meščanski vojni smo se doslej namenoma izogibali kaj pisati. Vsa ta nesrečna vojna je bil težak kamen preizkušnje za francosko in angleško diplomacijo. Vsak pošten človek je želel in želi, da zmaga plemenita ideja v boju za svobodo prepričanja in politično nezavisnost Španije. Vprava smo želeli, da bi Francoze in Angleže srečala pamet ter da bi pravočasno krepko podprli Frankova prizadevanja in mu tako odvzeli možnost, iskati in prejemati pomoč drugod. Kdo vé, če vprav zmaga generala Franka ni predznak velikih dogodkov. Francija si je s svojo „ljudsko fronto“, ki je bila samo podružnica Sovjetije, zaprla za dolgo vrsto let vrata za prijateljstvo s svojo sosedo Španijo. Angležem je bila poglavitna stvar kupčija. Trgovali so z obema sptima strankama v Španiji. Tisti izkupiček, ki so ga iztržili na tak način, jim ne bo prinesel blagoslova. — V Frankovi Španiji gre življenje svojim rednim tokom. Tovarne, rudniki, promet, državna in samoupravna uprava — vse deluje v popolnem redu. Prebivalstvo ima zavarovano življenje in imovino. General Franko je dal najširšo svobodo, ki je v vojnem času možna, svoji Španiji. In vprav v tem leži vzrok njegovih zmag in vzdržljivosti njegove vojske. Angleži in Francozi so upali, da bosta obe Španiji po dolgotrajni vojni skrajno oslabiljeni in da bo potem po njima mandral, kdor bo bliže. Zato so vojno zavlačevali in se strahovito uštel. Franko zmaguje in bo zmagal. Menico, ki jo je podpisal Franko Italiji in Nemčiji, bosta plačali Anglija in Francija z vsemi obrestmi vred. Nastaja pa vprašanje, na čigav račun bo zdaj Anglija stresla to postavko, zakaj ona ni vajena plačevati svojih obveznosti iz svoje imovine. Ko je v Münchenu deževalo, je Chamberlain odprl svoj dežnik, da so se pljuski z njegovega dežnika odbijali na nezastrešeno Češko-Slovaško. Španija pa bo trši oreh za „demokratske“ diplomate. — V Angliji pokajo bombe. Ugotovljeno je, da je to delo irskih ustrašovalcev, ki zahtevajo svobodo tudi za severni del irskega otoka, kolikor je še pod angleško vladno. — Bolgarski parlamentarci v kratkem obiščejo Ju-

goslavijo. Iz Sofije bo potovalo po Jugoslaviji okrog 100 parlamentarcev, med katerimi bodo zastopniki vlade in opozicije. — Po poročilu „Slovenca“ bo italijanska vlada baje v kratkem stavila Jugoslaviji predlog, naj si v tržaškem pristanišču izbere prostor za svojo svobodno luko, kakršno imamo v Solunu. Italijanska vlada je prepričana, da se bodo gospodarske zveze med obema državama po tem še okrepile. — „Spričo viharjih signalov z druge strani oceana, moram znova zaklicati svoje svarilo.“ S temi besedami je začel predsednik Roosevelta svojo poslanico na 76. ameriški kongres. In nato je nadaljeval, da se je sicer moglo preprečiti, da bi se svet zavil v plamene, vendar pa mir nikakor še ni obvarovan. Ubijajoča oboroževanja vsepovsod to dovolj dokazujejo. Viharji od zunaj groze trem ameriškim potrebam: svobodi vere, demokraciji in mednarodni dobri volji. Na teh treh elementih je zgrajena vsa naša civilizacija in zato jih bomo branili. Nato je poudaril Roosevelt, da hoče Amerika braniti svetovni mir in sodelovati z drugimi narodi, da bi se nevarnost vojne zmanjšala in da bi mogla zopet zacveteti trgovina. Ni vojna edino sredstvo, da si priskrbimo rešpekt. So še druge metode, ki so močnejše od samih besed. Govor predsednika Roosevelta je povsod po svetu napravil močan vtis. V Ameriki njegov govor splošno odobravajo, enako v Angliji in Franciji. V Nemčiji in Italiji pa poslanico ostro zavračajo.

Poročajo

Kočevska Reka. V nedeljo 15. t. m. smo imeli občni zbor krajevne organizacije JRZ za občino Kočevska Reka v gostilni pri Butini. Vsi prostori so bili prepolni zborovalcev. Zborovanje je vodil predsednik g. P. Čepin. V svojem pozdravnem nagovoru se je spomnil najprej našega kralja Petra in cele kraljevske rodbine, enako pa tudi predsednika vlade dr. Stojadinoviča, slovenskega narodnega voditelja dr. Korošca in bana dr. Natlačenca. Z glasnim pritrdjevanjem in živijo-klici so zborovalci spremljali te pozdrave. V nadaljnjem je g. Čepin razložil pomen organizacije, delovanje naše vlade in delo in ugled sedanjega senatnega predsednika dr. Korošca. Prav tako pa je tudi hvaležno omenil vsestransko razumevanje za ljudske težave pri banski upravi, ki jo vodi in modro upravlja prvi ljudski ban g. dr. Natlačen. Glede volitev v državni parlament je g. Čepin pokazal, kake nemodro je bilo ravnanje tistih, ki niso šli volit in tistih, ki so volili dr. Mačka, od katerega Slovenci nimajo kaj pričakovati, ker imamo mi svoje za-

Z belim orlom

Fran Radešček

(Nadaljevanje.)

Ker človek, ki mu je kakor je meni bilo, vidi povsod strahove, sem buljil v časopis, ne da bi videl v njem kaj več kakor črke. Le-te pa so kar zaplesale pred menoj, ko je v okrepčevalnico vstopil mož, po vsem videzu vsaj sorodnik policijske oblasti. Nameril je kar k točajki, govoril nekaj, menda po madžarsko, in oba sta upirala oči vame. Nato je spet odšel. Takoj sem tudi jaz plačal in se izgubil v — čakalnico.

V čakalnici se je že nagnetilo precej ljudi, še več pa jih je bilo na obali. Stopil sem k oknu in se zagledal na Donavo ves v skrbeh, kako se bom izmazal.

Kmalu se je prikazala ladja in se približala h kraju in na lesen pomol spustila široko desko za mostiček. Nedolgo in že je zazvonil ubit pristaniščni zvonec. Toda ne o Mitrovčanu ne o policaju ni bilo ne duha ne sluha. Pač, policaja sem že zagledal ob vhodu na ozki pomol. Ljudje so pritisnili na obalo in se zvrstili pred stražnikom, ki je vestno pregledoval potne liste in spuščal potnike na ladjo. Mitrovčana pa ni bilo odnikoder. Ob stražniku na tleh sem zagledal svoj kovčeg; to mi je bila edina uteha v teh težkih trenutkih. Hitro sem pripravil desetico in držal v rokah pripravljeno časnikarsko izkaznico. Kar bo, pa bo!

Še preden je prišla vrsta name, me je stražnik že zagledal, mi potisnil kovčeg v roke, hlastno segel po desetici in me kar porinil na most. Bil sem na ladji! Toda kaj, ko je pa ta ladja bila last avstrijske rečne paroplovne družbe Mitrovčana pa nisem nikjer opazil.

Sirena je zapiskala in ob bokih ladje so kolesa zapenila vodo. Bil sem na prostrani vodni gladini. Pogled na to stočje Donave in Save z Belgradom na strmini in bežanijskimi hribi za Zemunom ter čikoško ravnico onkraj Donave je kar očarljiv. Takrat zame ni imel mika. Na palubi sem stal ves v nekem živčnem pričakovanju.

Oh, kako počasi je ta ladja vozila! Ladijski uslužbenec je pobiral prevoznino. Plačal sem in se spet utešil, da bo zdaj konec nadlegovanja.

Srečno smo pristali ob belgrajski obali. Da bi me bili videli, kako urno sem izrabil ugodno priliko, ker sem stal tik ob izhodu. Še preden je deska bila prav naravnana, sem že bil v drugi državi — v Srbiji.

„No, temu se pa mudi,“ je nekdo zaklical. Meni pa se je odtrgal iz globine duše olajševalen vzdih.

„He-he, čakajte, čakajte, gospod,“ zakliče za menoj srbski žandarmerijski narednik. „Ali imate potni list?“

Nenadno pa se med nama znajde v pravi čas — moj angel varuh — Mitrovčan in reče:

„Je vse v redu. Vpišite v zapisnik pot-

nikov njegovo ime, in ker je časnikar, ga bom jaz pospremil na tiskovni urad.“

Povedal sem svojo ime in odkod prihajam ter brez vseh nadaljnjih skrbi odšel z Mitrovčanom.

„Gospod, kako naj Vam povrnem,“ sem zajecal ves ginjen.

„Nič, nič. Veste, bilo je bolje, da niste bili v moji družbi, ker bi vprav zato bil kdo le preveč radoveden.“

Nisem ga nadlegoval z vprašanji.

Moj prvi dan v Belgradu

Prvo, kar mi je preletelo mozgane, je bila ugotovitev, da sem prvič v življenju prestopil državno mejo. Začutil sem neko tesnobo, kakor bi me bil državni mejnik odrinil daleč kam na drugi svet. Toda vprav to me je hkrati opogumilo, da sem vzmožatil svojih šest in dvajset let starosti — in posledaj si nisem več bril brade.

V mojih pričakovanjih, ko sem stopil na tla kraljevine Srbije, me je pogled na njeno prestolnico hudo razočaral. V svojih sanjah, koprnečih po svobodi, sreči in blagostanju svojega slovenskega naroda, sem si včasih Srbijo v duhu vpodobil za ideal in vzor majhne, okretne, snažne, upravno dovršene, lepe države. Stvarnost je bila drugačna. Edino rdečo-modro-bele zastave so zaradi podobnosti s slovensko trobarvnično prijazneje učinkovale na mojega duha.

(Se bo nadaljevalo.)

vzemljive voditelje. — Po dogovoru predsednika so se začele volitve v odbor organizacije. Kljub temu, da se je branil, je bil g. Čepin zopet soglasno izvoljen za predsednika. Za tajnika je bil izvoljen g. Alojzij Levstek, trgovec iz Gorenice, za blagajnika pa g. Jože Ožanič, gostilničar iz Štalcarjev. — Občni zbor se je vršil v najlepšem redu in v splošno zadovoljstvo.

Veliki Gaber. Vsaka novica iz Grčarice me zanima, tako tudi zadnji dopis. Poznam tam razmere in vem, kateri so dobri in tudi manj zavedni Slovenci, poznam pa tudi vse Nemce in tudi Vaše klicaže v dopisu popolnoma razumem. Marsikdo težko razume katoliškega duhovnika in zato vsako njegovo besedo po svoje obrne. Razumem skrb Nemcev in prave Nemce spoštujem, da bi le opustili ponemčevanje Slovencev, pa smo si lahko prav dobri! Da je bil pred menoj mir v Grčaricah, to so mi nešteto-krat pravili, še ko sem bil tam, a tak mir pomeni narodno smrt kočevskih Slovencev; pravi mir bo takrat, ko bo Slovenec z Nemcem enakovreden. Naj mi Nemci ne štejejo v zlo, če sem Grčarice imel rad; upam pa, da dobe kmalu drugega duhovnika, ki ga bodo rajši imeli kot pa so mene. Jožef Rozman, ekspozit.

Pišejo

O raznarodovanju Nemcev na Madžarskem piše Südmarkin „Grenzland“: „Za kmečkega sina (Nemca), ki se je hotel dvigniti višje, je preostala samo madžarizacija. Madžarski pisatelj Herczeg, Nemec po rodu, navaja iz svoje mladosti dejstvo, da je v Banatu Nemec ali Srb mogel ohraniti svojo narodnost le do 500 oralov posesti; če je imel več oralov, je moral biti Madžar. Za plačilo so jih pravi Madžari le slabo cenili ali pa jih zaničevali.“ — Tako nemški list. Ali ne zadevuje s tem ponemčencev na Kočevskem kar v srce? Odpadnika pravi Nemec prav tako zaničuje, kakor ga zaničuje rodni njegov narod. Fant, dekle, mož, žena! Ohranite sebi in svojemu rodu slovensko misel, slovensko besedo in slovensko dejanje.

Čudna izpoved. V daljšem uvodniku „Kor. Slovenec“ poroča tudi tole: „Na povratku z manjšinskega kongresa sem imel daljši razgovor z madžarskim baronom. Ta gospod mi je nazorno naslikal vso madžarsko miselnost s sledečo izpovedjo: Mi Madžari smo kot veleposestniki ljudi zaposlevali na svojih posestvih, določevali smo tem ljudem tudi njihovo versko in narodno pripadnost; češka vlada pa nam hoče to zabranjevati.“ — Res, ubogi Madžari, kako so usmiljenja vredni; niti te pravice jim ne dajo, da bi ljudi po svoji volji spreobračali in raznarodovali! Toda šalo na stran! Ali ni tudi na Kočevskem taka miselnost med našimi drugorodci? Hudo jim je, ker ne morejo več s preprostimi sredstvi in nemškimi šolami od njih gospodarsko odvisne Slovence raznarodovati. Zdaj uporabljajo „ubogi“ Nemci pri nas sicer bolj ovinkarska, pa tembolj učinkovita sredstva. Zato je tem večja naša dolžnost, da smo budno na straži za vsako slovensko dušo!

Kaj je s samoupravami? Tako se „Trgovski list“ po vsej pravici sprašuje v svojem uvodniku. To nesrečno zavlavljanje povzroča razočaranje, ki more roditi neljubo posledico, da samouprave ne bodo več mogle biti tisti srečni kompromis, ki bi mogel zadovoljiti zelo različne tabore. Kdor hitro dá, dvakrat dá, ta modri ljudski rek velja tudi v tem primeru. To bridko resnico so v drugih državah spoznali, ko je že bilo prekasno. Naj bi zanamci nam prihranili vsaj t očiitek, da se od izkušenj drugih nismo prav nič naučili.

Našim poslancem „Domoljub“ posveča naslednje priporočilo: Najprej prosimo svoje poslance, da naj poskrbe, da bo v Belgradu zrastel ugled slovenskega imena. Doslej je vsak belgrajski politik lahko dobil v Sloveniji skupino ljudi, ki mu je bila pripravljena prodati usodo lastne dežele za skledo leče. To mora prenehati. Danes je, hvala Bogu, Slovenija enotna kot še nikdar. Dolžnost slovenskih poslancev pa je, da to enotnost v parlamentu jasno poudarijo in dopovedo, da imajo le dr. Koroščekovi poslanci pravico govoriti v imenu slovenskega naroda in da je treba samo nje vprašati za mnenje takrat, kadar bo padla beseda o pravicah in dolžnostih Slovencev. Za vselej pa je

treba preprečiti, da bi razni slovenski politikastri skušali za hrbtom svojega naroda priplezati do oblasti in jo potem zlorabljati proti veliki večini, ki jih ne mara. Poskusite preprečiti prekomerno gospodarsko izmозgavanje naše dežele.

Posebno bodo novi poslanci morali skrbno paziti na to, da branijo v parlamentu pravice, ki nam Slovincem gredo kot narodu. Naš narod je v zadnjem desetletju doživel marsikatero ponižanje. To mora nehati! Kadar bo treba braniti naše osnovne pravice, ki nam kot narodu gredo, bodo morali biti naši poslanci trdi in neizprosni. — Zlasti pa naj ne pozabijo kočevskih Slovencev, ki so hudo stiskani narodno, versko in gospodarsko!

Duhovno berilo

K sreči v družini spadajo dobri otroci. Če so otroci slabi, je to velika nesreča. Otroci pa bodo navadno dobri le, če bodo prav vzgojeni, a temelj za pravo vzgojo mora biti verski temelj. Zato je za srečo v družini potrebna vera tudi že zaradi otrok. Važno je, da to razumemo.

Prava vzgoja, predragi, mora navajati k dobremu, odvracati od slabega, mora biti — kakor pravimo — etična, moralna. Brez vere pa ni trdne etike, morale. Le če najvišja resnica — Bog — uči, vem varno, kaj je dobro, kaj slabo; le če najvišja oblast — Bog — ukazuje, se čutim res obvezanega, da tega in tega ne smem, pa če je še tako prijetno, a to in to moram, pa naj je še tako težko. Človeški nauk — brez božjega — je lahko zmoten; človeška zapoved ali prepoved — brez božje — kaj me briga, če se meni drugače hoče, če meni drugače bolj kaže; in ali me more v vesti obvezati kdorkoli, ki je človek kakor jaz, če nima oblasti od višjega bitja, ki je gospodar tudi moje vesti? Zato mora vsaka dobra vzgoja temeljiti v Bogu in njegovih resnici in njegovih zapovedi. Glej, otrok, Bog je nad nami, morata govoriti oče in mati otrokom, Bog nas je ustvaril, Bog nas ohranja, od Boga smo popolnoma odvisni vsak trenutek. Zato smo božji služabniki in moramo Boga ubogati, mu služiti, ga ljubiti in se ga bati. Večni smo; če izpolnimo voljo božjo, nas bo Bog večno poplačal, če ne, nas bo večno zavrnil. ... Hoče pa Bog od nas to in to — in če to storimo, živimo čednostno, tega in tega pa ne — in to je greh. Greh Boga neizmerno žali in nam neizmerno škoduje ... in tako dalje. Če potem verna starša sama s svojim krščanskim življenjem dajeta otrokom svetel zgled in če svoje otroke od vsega začetka Bogu darujeta — kakor Marija in Jožef Jezusa v templju —, če jih Bogu priporočata, v molitvi Bogu izročata: o, kako bodo taki otroci veselo rasli in napredovali v starosti in modrosti pri Bogu in pri ljudeh — kakor Jezus v sv. Družini; kako bodo ljubili, ne ulice in posvetnega hrupa in uživanja, marveč tiho domače življenje, molitev in delo — kakor Jezus v Nazaretu —; kako se bodo razvili v verne, značajne, plemenite moške in žene, ki bodo postavili zopet nova svetišča med nami; nove krščanske družine po duhu in zgledu same sv. Družine ...

Zato danes v drugič kličem vsem: Hočete dobrih in srečnih družin — zasadite in globoko vkoreninite v družinah vero! Amen.

Po dr. M. Opeki.

Francozi so bili podplačani. „Lidové Listy“ poročajo, da italijanski list „Lavoro Fascista“ piše, češ da je francoski poslanec De Kerillis javno trdil, da se je po Francoskem razdelilo okoli 400 milijonov dinarjev v času od maja do novembra lanskega leta. Baje je ta denar prišel iz Nemčije in od Benešove ČSR. Italijanski list to trditev zavrača, češ da Nemčija ni podplačevala, pač pa sovjetska Rusija. Pravijo, da je to obtožbo najprej prinesel ameriški veleposlanik, dalje general Faucher i. dr. Češki list pravi, da se potemtakem ni čuditi, če je francoski tisk tako hladno branil svojo „zvestobo“ do ČSR. Na to strašno obtožbo francoski tisk sumljivo molči ...

„Ein Deutscher aus Maribor hat das Wort.“ To je naslov članka, ki ga je objavil „Deutsche Nachrichten“ v Zagrebu. Pravi, da mora splošni

ureditvi položaja nemške manjšine v naši državi slediti tudi zadovoljiva rešitev v posameznih krajih. Nato sledi naštevajo vseh kulturnih in nacionalnih dobrin, ki so jih uživali Nemci v Mariboru pred prevratom in pred osvoboditvijo. Gledališče s kazino, Dijaški dom, Dekliški dom, Planinsko društvo, Filharmonija, Telovadno društvo, razne biblioteke (verjetno Südmarkine) in drugo. Vsega tega da Nemci danes nimajo več. Mariborski Nemec pravi, da je prišel sedaj čas, da bi se pogajanja za reparacijo škode zdaj ugodno in hitro rešila. Uredništvo lista še dostavlja, da je dopis mariborskega Nemca aktualen, in izraža upanje, da bo mogoče rešiti to lokalno vprašanje Maribora v okviru celotne ureditve nemškega narodnega vprašanja v Jugoslaviji na zadovoljiv način. — Iz članka se jasno vidi vsa dosledna in vztrajna borba, ki so jo započeli naši sodržavljani nemške narodnosti in ponemčenci. Za naše slovenske ljudi izven mej naše države in v okviru naših meja, zlasti kjer so v sožitju z drugorodci, naj bo to prizadevanje Nemcev vzpodbuda, da Slovenci poglobe svojo narodno zavest in obrambno odločnost!

„L. 1918 smo prišli k Jugoslaviji: Mi pa služimo naprej kot Nemci zvesto svoji državi.“ Tako piše „Kočevjeer Zeitung“, ne pove pa, kateri državi. Menda bodo odločilne oblasti v Jugoslaviji pravilno razumele gornji stavek in poskrbele, da greben, ki ponemčencem prerašča možgane, nekoliko splahne.

„Samouprava“ z dne 17. januarja piše: „Včeraj je bila v Zagrebu seja izvoljenih poslancev bivše HSS pod predsedstvom g. dr. Vladimirja Mačka. Na seji je bila sprejeta resolucija kot sklep tako imenovanega „Hrvatskega narodnega zastopstva“. V začetku deklaracije se poudarja načelo samoopredelitve naroda in omenja hrvatsko državno pravo, „da bo hrvatski narod gospodar na svojem ozemlju“. Resolucija govori nato o „20 letni borbi hrvatskega naroda za uresničenje tega prava“. Zato se v resoluciji vsi sklenjeni dogovori in obveznosti „proglajajo za škodljive in kot neobvezne za hrvatski narod“. Pravi se, da hrvatski narod „ne more do konca in mirno prenašati, če se mu krati pravica do obstoja in svobode ter jemlje pravica, da si sam določa svojo usodo“. — „Samouprava“ dostavlja, da se je s tem dr. Maček odrekel sporazumu z združeno opozicijo.

Novice

Nezaslišan napad na šolskega upravitelja. Priobčujemo naslednja dva popravka, kolikor se njih vsebina nanaša na stvarne trditve, izločili pa smo vso polemiko, ki nasprotuje § 26. tisk. zak.

Z ozirom na članek, ki ste ga priobčili v svojem listu dne 5. januarja 1939, štev. 1 na strani četrti v 2. stolpcu pod naslovom „Nezaslišan napad na šolskega upravitelja g. Alojza Blenkuš v Kočevju“ Vas v smislu čl. 26 tiskovnega zakona pozivam, da natisnete v prihodnji številki lista naslednji popravek:

„Ni res, da je bil bivši šolski sluga na tukajšnji državni ljudski šoli Anton Medic z odlokom banske uprave odpuščen iz službe, temveč je res, da je bil odpuščen iz službe šolski sluga z odlokom šolskega upravitelja. Ni res, da bi se bil moral šolski sluga dne 1. decembra 1938 izseliti iz naturalnega stanovanja v šolskem poslopju, ki je last občine Kočevje mesto, ampak je res, da je bil šolski sluga nameščen s 1. decembrom 1938 po soglasnem sklepu uprave občine Kočevje mesto kot hišnik v istem stanovanju. Ni res, da je bila dolžnost župana, ki je hkrati predsednik krajevnega šolskega odbora, da podpre avtoritet šolskega upravitelja, ne pa da odpuščenemu daje potuho, proti odloku banske uprave, res pa je, da ne daje župan odpuščenemu nobene potuhe, saj nima odpuščenih v inkriminiranim incidentom nobene zveze.“

Z ozirom na članek, ki ste ga priobčili v svojem listu z dne 15. januarja 1939 štev. 2 na strani 4. v 2. stolpcu pod naslovom „O nezaslišanem napadu na šolskega upravitelja v Kočevju“ Vas v smislu čl. 26 tiskovnega zakona pozivam, da natisnete v prihodnji številki svojega lista naslednji popravek:

Ni res, da sva s šolskim slugo v političnem sorodstvu, res pa je, da je šolski sluga pri zadnjih občinskih volitvah volil listo JRZ, ob zadnjih skupščinskih volitvah pa vsoled boleznim ni

mogel voliti nikogar, dočim je njegov sin kot edini volilni upravičenec volil listo JRZ. Tudi ni res, da se je hote ali nehote vprav iz neupoštevanja banovinskega odloka izrodil žalostni dogodek, ki bi se seveda ne bil zgodil, če bi krivec ne imel županovo zaslonbo, res pa je, da je šolski upravitelj sam izzval ta žalostni dogodek. Z odličnim spoštovanjem Lovšin Anton, predsednik občine Kočevje mesto.

Volilni imeniki so razgrnjeni na vpogled v občinski pisarni. Poskrbite, da do konca meseca ugotovite, če ste vpisani.

Za kočevski vodovod pripravlja Higijenski zavod v Ljubljani potrebne načrte, ki bodo vključili tudi rudnik v vodovodno območje. Saj potrebno je, da dobimo kar najhitreje dobro pitno vodo.

Junaška beseda. Češki katoliški kulturni delavci so naslovili na učiteljstvo spomenico, v kateri pravijo med drugim: „V inozemstvu imamo sloves naroda, ki je brezvestno uničeval verske vrednote. Z orožjem, ki smo ga skovali sami, smo bili strašno udarjeni. Danes smo majhni in ubogi. Samo Bog je še ostal. Vrnimo šoli Boga, Kristusa, njegovo učenje in simbol njegove ljubezni, križi! Krščansko ljudstvo tega ali onega političnega tabora nam bo za to hvaležno. Bog, Cerkev in sveti češki zaščitniki so danes naša edina uteha in uteha naših odvzetih nam bratov...“

Nemke pa take! Nedavno sta se vozili s kočevsko železnico tudi dve „gospodični“, ki sta ves čas ščebetali v preblazeni rajhovščini. Med potniki pa se je vendar našel zaveden fant, ki je obema krepko izprašal vest in jima naštel menda vse njuno slovensko sorodstvo. Starši ene obletavajo vse slovenske vplivne ljudi, da bi jo spravili v službo, češ saj smo Slovenci; mati druge pa je sicer dobra slovenska duša, pa jo mož, ki je ponemčenec, sili, da mora govoriti doma le po nemško. Obe ti „frajlici“ znata prav dobro slovenščino, pa se spakujeta v nemščini. Vsi smo bili zadovoljni, da jima je ta zavedni slovenski fant pretipal obisti. Vsa čast mu! Želimo, da bi našel mnogo posnemovalcev. Menda je bil dijak. In vprav dijaki bi lahko marsikateri izgubljeni duši pokazali, kam spada.

O koroških Slovencih pišejo zagrebške „Deutsche Nachrichten“ in po le-tih tudi „Kočevarica“, češ da se delovanje koroških Slovencev niti najmanj ne ovira. Naj navedemo med številnimi drugimi, ki jih „Kor. Slovenec“ sme objaviti, naslednji dokaz: V začetku novembra minulega leta je Prosvetna zveza v Celovcu zaprosila za dovoljenje dež. šolski svet, naj bi se letos izvedli štirje gospodinjski tečaji pod vodstvom izprašane in od oblasti priznane učiteljice. Hkrati sta se o tem obvestila okrajno glavarstvo v Celovcu in krajevno vodstvo nar. soc. stranke. Dovoljenja so sicer prišla, toda (saj vemo, kako se taki stvari streže in ustreže) „neki pobalini so se lotili razbijanja šip in divjanja pred kuhinjo“. Slovenska prosvetna zveza je prosila za orožniško varstvo. Orožniki so res prišli in zaradi „motenja javnega miru“ tečaje prepovedali. Intervencija v Celovcu ni pomagala. — Bog vari, da bi se Slovenci na Kočevskem drznili na tak način preprečevati prireditve drugorodcev! In z drznostjo trdi „Kočevarica“, češ da „nihče ne ovira na Koroškem krepkega slovenskega življenja“. Pomniti je treba tudi to, da so koroški Slovenci na svoji zemlji, medtem ko je nemštvo na Kočevskem tuje telo v slovenskem organizmu.

Junaštvo papeža Pija XI. Predsednik francoske zbornice, najresnejši kandidat za skorajšnje volitve predsednika republike, socialist Herriot, župan mesta Lyon, je v svojem otvorit-

venem govoru izjavil tudi tole: „Daleč smo od dobe, ko se je gojila idealna politika in je vladala pravičnost. Živimo v miru, ko niti pogodbe več ne drže, ko se obljube več ne izpolnjujejo. Politična in verska svoboda sta ogroženi. Povsod besni preganjanje in ljudje se izganjajo v pregnanstvo. Čuvajmo se! Pravica umira in njena smrt ograža pridobitve starega človekoljubja. Zatemnjuje se učenje evangelija in v nevarnosti so pridobitve filozofije in razuma. V tej zmedi smo slišali samo nekaj protestnih glasov. V Vatikanskem mestu mož, ki mu pripada zaradi njegovega duhovnega junaštva vse naše spoštovanje, obnavlja izročila velikih papežev, braniteljev vseh slabih in preganjanih. Kdor hoče zaslužiti svobodo, naj se bori za svobodo!“ — Tako zdaj kličejo na pomoč cerkev in namestnika Kristusovega na zemlji ljudje, ki so še nedavno oboževali Voltairjevo psovko proti cerkvi: „Uničite ničvrednico!“ Ljudje, ki so opljuvali vse, kar je učila katoliška cerkev. Zdaj ko žanjejo sadove svojih protiverskih zločinov, jim je Bog spet dobri Oče!

Katoliška cerkev v današnjih dneh vrši blagodejni vpliv na politiko in pripada k močnem duhovne in politične svobode. Izobražen in svobodoljubni človek s spoštovanjem bere izjavo rimskega papeža in drugih cerkvenih dostojanstvenikov. Svet je razbit in raztrgan z delovanjem skrajnih in pomilitarističnih nacionalizmov. V tem svetu duhovnega razpadanja in upadanja blagodejno učinkuje vesoljnost rimsko-katoliške cerkve. Nikar ne ovirajmo delovanja tega duha vseljudskega pobratenja na temelju krščanskega svetovnega nazora! Po dolgih letih boja z rimsko cerkvijo sem prišel k temu prepričanju, katero tu svobodno priznavam, ne da bi bil k temu prisiljen ali plačan. Spremenil se je svet, spremenila se je cerkev (?), spremenili smo se tudi mi.“ — To odkrito izpoved je napisal socialdemokratski prvak, večkratni minister, senator in protiverski časnikar Rudolf Bechyně v praškem listu „Přítomnost“. Tudi pri nas se obrača svet nazaj k cerkvi in ljudstvu, pa proč od nacionalizma.

Slovenskim družinam na Kočevskem, ki imajo sinove za izučbo obrti, sporočamo, da iščejo vajence dva kovaška in en pekovski mojster. Kdor bi se odločil, naj se nemudoma prihlasi uredništvu našega lista.

Kralj Peter II. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo XIX. mednar. spomladanskega ljublj. velesejma, ki bo od 3. do 12. junija 1939 in jesenske velesej. prireditve „Ljubljana v jeseni“, ki bo od 2. do 11. septembra 1939.

Znižano vožnjo 50 % je odobrilo glavno ravnateljstvo državnih železnic v Belgradu vsem obiskovalcem spomladanskega in jesenskega velesejma v Ljubljani.

Vse poslovne ljudi pozivamo, da z vso odločnostjo zavračajo vse nemške tiskovine in pisma. Kdor hoče od nas zaslužiti, naj ima vsaj toliko obzirnosti, da ne žali našega narodnega čuta. — Ob novem letu so se po Kočevskem razdeljevali koledarčki, seveda nemški. Kdor je bil zaveden Slovenec, koledarčka ni dobil. Zakaj bi se kdaj tudi drugače ne napravilo. Povsod in vsem slovenske koledarčke!

Na seji poslanskega kluba JRZ je imel velik govor min. predsednik dr. Stojadinović, ki se je zahvalil poslancem za njih volilno delo. Nato je prešel na volitev samo in dejal: „Mislim, da v tej državi še ni bilo bolj svobodnih volitev, kakor so bile zadnje. Mislim, da ne bi moglo biti niti v Angliji, če bi bile jutri razpisane volitve, večje svobode od strani vlade in oblasti, kakor smo mi dali svobodo svojim nasprotnikom.“ Nato je govoril, kako je bila v

Ne trudi se vsem ljudem dopasti, da sebe in drugih ne ukaniš. Ant. Mart. Slomšek.

savski in primorski banovini odvzeta zaradi terorja opozicije možnost svobodnega glasovanja. Nato je poudaril, da je za rešitev vseh notranjih vprašanj, toda pogoj je, da se ta vprašanja rešijo le v mejah velike in nedeljive Jugoslavije. V vsakem primeru morajo ostati nedotaknjena načela: monarhija, dinastija Karađordjevićev ter narodno in državno edinstvo. Na konec svojega govora je poudaril popolno soglasje v stranki, kar dokazuje tudi izvolitev dr. Korošca za predsednika senata. Moremo menjati položaje, kakor jih menjajo stražarji, toda naš program ostaja isti.

Narodna skupščina se je sestala v ponedeljek na svoje prvo zasedanje. Sejo je vodil najstarejši poslanec Mihajlo Stojadinović ter imel krajši nagovor na poslance o odgovornosti narodnih poslancev. Manjkali so poslanci bivše HSS in SDS. Pač pa so se udeležili seje poslanci združene opozicije iz Srbije. Narodna skupščina je nato izvolila verifikacijski odbor.

Otvoritveno sejo novega zasedanja senata je vodil kot starostni predsednik sen. Mihalčić. Po njegovem govoru je senat takoj prešel na volitve, ki so bile tajne. Oddanih je bilo 65 glasovnic, od katerih je dobil dr. Korošec 51, praznih pa je bilo 14. Za podpredsednika sta bila izvoljena dr. Kotur in dr. Miškulin. Predsednik dr. Korošec se je zahvalil za izkazano zaupanje ter med drugim omenil, da ima parlamentarni sistem mnogo nasprotnikov, toda le tam, kjer je oslabil smisel za življenjske interese naroda in države. Zato se bomo potrudili, da bomo čuvali dosojanstvo in pravice doma, da bo vedno vsem barometer našega parlamentarnega in političnega življenja. Z apelom na senatorje k složnemu delu in z vzkliki kralju, knezu namestniku Pavlu, kralj. domu in Jugoslaviji je zaključil svoj govor.

Razglednik

V Ameriki prebiva okoli 8 milijonov Nemcev, 5 milijonov Italijanov, 2.600.000 Rusov, 1.000.000 Jugoslovanov, 1.300.000 Čehov in Slovakov itd. Od 130 milijonov prebivalstva, ki ga imajo Združene ameriške države, je le 40 milijonov domačinov.

Proti uničevanju živil piše francoski katoliški dnevnik „La Croix“ tole: Kakor ne sme noben lastnik zažgati svoje hiše, prav tako bi lastninska pravica ne smela dopustiti, da se uničijo živila. Nešteti milijoni ne vedo, kako bi utešili glad, in nadaljnji milijoni umirajo od lakote. Medtem pa se v Braziliji mesečno uniči šest milijonov vreč kave, v Združenih ameriških državah predelajo šest milijonov prašičev v umetno gnojilo, v Los Angelesu izlijejo v morje dnevno 200.000 litrov mleka in 600.000 krav zakoljejo samo zato, da se visoka cena masla obdrži na višini, v Kaliforniji vržejo poldrug milijon pomeranč v morje in v Kanadi sežgo mesečno 30.000 ton pšenice. — Pred leti je neki vojvodinski veleposestnik zažgal tudi v Jugoslaviji ogromno polje žita. Ogorčenje francoskega lista je povsem upravičeno. To so strašni izrastki nasilnega kapitalizma!

Kolesa za železniške stroje in vozove Japonska izdeluje iz papirja. Poskusi so dokazali, da so taka kolesa trša in odpornejša od jekla. Na Japonskem je pa ta izum tem dragocenejši, ker tam primanjkuje rud, pač pa imajo dovolj lesa za papir.

Ljudska posojilnica v Kočevju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše,
daje posojila proti zastavi ali poroštvo.

Za varnost jamči neomejeno poroštvo njenih članov in lastno premoženje.

Zveza lesnih domačih obrti

r. z. z. o. z.

trgovski oddelek v Sodražici

Prodaja na debelo in na drobno
vse vrste lesnih izdelkov za go-
spodarstvo in gospodinjstvo kot
tudi razne igrače.

Cenik na razpolago.

Cene zmerne in solidne.